

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S. ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**NÁVRH KONCEPTU SPOLUPRÁCE SOUKROMÝCH
BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB A BEZPEČNOSTNÍCH
SLOŽEK STÁTU**

Autor práce: Tomáš Kaločay

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. JUDr. PhDr. Jiřímu Bílému, CSc
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KALOČAY, T. *Název práce* : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc

Klíčová slova:

Soukromé bezpečnostní služby, soukromá bezpečnostní agentura, kompetence, donucovací prostředky, pachatel, legislativa.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá problematikou spolupráce zaměstnanců soukromých bezpečnostních agentur a příslušníků policejních sborů. Vychází z předpokladu, že spolupráce soukromých bezpečnostních služeb a Policie ČR ztěžuje fakt, že není standardizována. Cílem práce je formulovat konkrétní mechanismy této standardizace. Je tak učiněno formou případové studie, ve které je analyzována spolupráce společnosti Mark2Corporation Czech, a. s. a Policie ČR. Závěry, které jsou v práci uvedeny, jsou také podpořeny zkušenostmi odborníků z praxe.

ABSTRACT

KALOČAY, T. *Název práce* : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2015. p. Supervisor: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.

Key words: Private security services, private security agency, competence, coercive means, offender, legislation

The focus of the presented bachelor thesis is the issue of cooperation between employees of privately-owned security agencies and members of the police force. The bachelor thesis is based on the assumption that the cooperation between privately-owned security agencies and the Police of the Czech Republic is made difficult by the fact it is not standardized. The goal of this thesis is to formulate mechanisms of such standardization. This is achieved using a case study, in which the cooperation between Mark2Corporation Czech, a.s. and the Police of the Czech republic is analyzed. Conclusions in this thesis are supported by the experiences of practitioners.

OBSAH

Úvod	7
1 Cíl práce a metodika.....	10
2 Funkce a postavení soukromých bezpečnostních služeb ve společnosti	13
2.1 Místo a úloha soukromých bezpečnostních služeb v bezpečnostním systému České republiky	14
2.1.1 <i>Historický exkurz</i>	14
2.1.2 <i>Současnost</i>	16
2.2 Právní podmínky činnosti soukromých bezpečnostních služeb	21
2.2.1 <i>Právní normy vztahující se k podnikatelské činnosti bezpečnostních agentur</i>	21
2.2.2 <i>Samostatná právní norma regulace poskytování služeb komerční bezpečnosti v České republice</i>	25
2.3 Privátní bezpečnostní činnost v praxi	29
2.3.1 <i>Formy privátní bezpečnostní činnosti</i>	30
2.3.2 <i>Metody soukromé bezpečnostní činnosti</i>	32
3 Součinnost soukromých bezpečnostních služeb a Policejních sborů	34
3.1 Právní základ spolupráce SBS a policejních sborů	34
3.1.1 <i>Zákon o Policii České republiky</i>	34
3.1.2 <i>Trestní řád</i>	36
3.1.3 <i>Kontrolní činnost ze strany státních orgánů při výkonu činnosti soukromých bezpečnostních služeb</i>	37
3.2 Diskuse k problematice pravomocí SBS	38
4 Činnost SBS v praxi společnosti M2C.....	42
4.1 Představení společnosti	43
4.2 Výkon ostrahy v OC Park Hostivař.....	43
4.3 Oblasti posílení kompetencí	45

<i>4.3.1 Užití donucovacích prostředků</i>	<i>45</i>
<i>4.3.2 Zajištění pachatele</i>	<i>49</i>
<i>4.3.3 Právo na ztotožnění.....</i>	<i>51</i>
<i>4.3.4 Další navrhovaná zákonná opatření</i>	<i>52</i>
Závěr	54
Seznam použitých zdrojů.....	56
Seznam použitých zkratk	59
Seznam grafů	60

ÚVOD

Lidé se tam, kde žijí, chtějí cítit bezpečně. Jedná se o základní lidskou potřebu, kterou v současné době zabezpečuje především stát tím, že různými prostředky své občany chrání, a přispívá tak k objektivnímu stavu bezpečnosti.

Péče o naši bezpečnost přestala být výsadní záležitostí státního aparátu po roce 1989, kdy nové společensko-politické tendence způsobily, že některé tradiční prvky veřejného sektoru začaly být přenášeny do sektoru soukromého. To, co kdysi představovalo monopol státu, tedy zajišťování bezpečnosti, je v současné době realizováno v prostředí soukromého sektoru – existují soukromé vojenské společnosti, soukromí hlídači a detektivové, soukromé zpravodajské a bezpečnostní služby. O tom, jakou funkci zastávají tyto instituce v současné společnosti, jaké specializované aktivity soukromá bezpečnostní činnost zahrnuje a jak se liší od zajišťování bezpečnosti veřejnými bezpečnostními sbory, pojednává první kapitola práce.

Soukromé bezpečnostní služby a bezpečnostní služby státu sice fungují na jiném principu, realizace jejich faktické činnosti se ale v podstatě dost podobá. Oba dva instituty spolu proto v praxi spolupracují, respektive soukromé bezpečnostní služby doplňují služby zajišťované prostřednictvím veřejných bezpečnostních sborů. O formách a způsobech této spolupráce pojednává druhá kapitola práce.

Bakalářská práce se dále blíže specializuje na spolupráci policejních sborů jakožto hlavních představitelů veřejných bezpečnostních sborů u nás a soukromých bezpečnostních služeb. Tato spolupráce není v podmínkách České republiky standardizovaná, odvíjí se od ochoty spolupráce jednotlivých členů obou institutů, tedy mezi zaměstnanci bezpečnostní agentury na jedné straně a příslušníky policejního sboru na straně druhé.

Ačkoliv získané poznatky a návrhy implementuji v praktické části na konkrétní příklad spolupráce pouze v teoretické rovině, jsem přesvědčen, že jejich zavedení do praxe by pro oblast spolupráce mezi soukromými bezpečnostními službami a policií bylo obecně přínosné.

Při psaní bakalářské práce bylo třeba prostudovat řadu materiálů. Základní informace týkající se fungování soukromých bezpečnostních služeb s důrazem na právní základy této činnosti přináší publikace Matěje Barty a kol. nazvaná *Soukromé bezpečnostní služby*.¹ Stejně jako například další publikace týkající se dané problematiky s názvem *Privátní bezpečnostní služby*² poskytuje prvně jmenovaná publikace informace o historickém vývoji institutu soukromých bezpečnostních služeb na našem území, zabývá se právními podmínkami jejich činnosti, seznamují s formami a metodami práce soukromých bezpečnostních agentur apod.

Obě výše uvedené publikace jsou určeny posluchačům vysokých škol, zároveň však absenují od praktických příkladů. Především k pochopení toho, jak soukromé bezpečnostní agentury fungují v praxi, jsou ukázky řešení praktických příkladů důležité – je možné je nalézt v publikaci českého politologa Oldřicha Bureše³.

Zachytit a analyzovat současný stav soukromých bezpečnostních služeb není možné bez studia základních legislativních dokumentů. Z tohoto důvodu se část práce opírá o analýzu několika stěžejních zákonů – Listiny základních práv a svobod České republiky⁴, občanského zákoníku⁵, zákona o policii⁶, zá-

¹ BÁRTA, Matěj a kol. *Soukromé bezpečnostní služby: obecné pojetí*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2011. 97 s. ISBN 978-80-7251-366-6.

² MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. 1. vyd. Praha: Police history, 2005. 316 s. ISBN 80-86477-23-1.

³ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 318 s. ISBN 978-80-247-4601-2.

⁴ Česká republika. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993. Částka 1/1993, s. 22 – 32.

⁵ Č Občanský zákoník: a prováděcí a související zvláštní právní předpisy: 2014: úplná znění. Olomouc: Anag, 2014.

⁶ Česká republika. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008. Částka 91, s. 4085 - 4156.

kona o trestním řízení soudním a návrhu zákona⁷ o soukromé bezpečnostní činnosti, který je k dispozici v on-line podobě na webovém portálu Ministerstva vnitra České republiky⁸

⁷ Česká republika. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Částka 66, s. 513 – 576.

⁸ Ministerstvo vnitra České republiky: Návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti. *Www.mvcr.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-06-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti.aspx>

1 CÍL PRÁCE A METODIKA

Hypotéza č. 1

Práce vychází z hypotézy, že *spolupráce soukromých bezpečnostních služeb a Policie ČR ztěžuje fakt, že není formalizována.*

To je způsobeno skutečností, že právní výbava SBS obsahuje řadu prostředků, které nejsou zdaleka tolik represivní, jako je tomu v případě policejních sborů.

Hypotéza č. 2

Dále se vychází z předpokladu, že *není možné vybavit SBS stejnými pravomocemi, jako policejní sbory, ale že přiznání některých, vybraných, pravomocí, by učinilo spolupráci SBS a policejních sborů efektivnější.*

Cílem práce je formulovat konkrétní mechanismy, na základě kterých by mohla být spolupráce soukromých bezpečnostních služeb a policie standardizována. Na vytvoření konceptu standardizované spolupráce obou institutů v praxi je zaměřena čtvrtá kapitola práce, ve které je analyzována spolupráce agentury Mark2Corporation Czech, a. s a Policie ČR.

K analýze problematiky byl zvolen kvalitativní metodologický přístup, který se obvykle realizuje pomocí delšího a intenzivního kontaktu se situací či lidmi v terénu. Situace, které jsou analyzovány, bývají obvykle banální nebo normální, jedná se o situace, které reflektují každodennost jedinců, skupin či organizace.⁹ Před započítím kvalitativní výzkumné strategie bylo třeba také vybrat vhodné metody, na základě které byl samotný výzkum realizován.

V bakalářské práci je řešena případová studie (základní přístup), v rámci které byla zvolena metoda pozorování. V případové studii se jedná o detailní studium jednoho případu, je založena na sběru velkého množství dat od jednoho nebo několika málo jedinců. Jejím prostřednictvím je možné zachytit složi-

⁹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008, s. 161.

tost případu, zároveň se při její realizaci předpokládá, že důkladným prozkoumáním jednoho případu lze lépe porozumět případům jiným.¹⁰

Kořan uvádí, že případové studie se jako přístupy kvalitativní výzkumné strategie podílí na celkové produkci odborného zkoumání 14 procenty. Zároveň ale upozorňuje, že za případovou studii lze považovat pouze analýzu případu, která zohledňuje celkový kontext událostí, tedy takovou analýzu, která na problematiku poskytuje komplexní náhled.¹¹

Pozorování představuje metodu, která je vhodná pro získávání dat při zkoumání toho, co dělají lidé na veřejnosti nebo jak reagují na určité situace.¹² Hendl zároveň upozorňuje, že pravidla pro výběr metody v praxi nemohou být z logických důvodů uplatňována příliš rigidně. To platí i pro výzkum v této práci, ve které je vedle pozorování uplatněna také metoda neformálního rozhovoru, který se spoléhá na spontánní generování otázek v přirozeném průběhu pozorování.¹³ Rozhovor byl v průběhu procesu pozorování veden s Matějem Bártou, generálním ředitelem bezpečnostní agentury Mark2 Corporation.

Metodou případové studie byla vybrána z toho důvodu, že je založena založené na sběru velkého množství údajů od různých jedinců či při různých situacích. Jejím cílem zachycení složitosti případu, popis vztahů v celistvosti.¹⁴

Případová studie byla vybrána proto, že se u ní předpokládá, že důkladným prozkoumáním jednoho případu lze lépe porozumíme případům jiným. Na

¹⁰ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008, s. 104.

¹¹ KOŘAN, Michal. Jednopřípadová studie. In: DRULÁK A KOL., Petr. *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008, 29 - 61.

¹² HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008, s. 161.

¹³ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008, s. 175.

¹⁴ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008, s. 104.

konci studie je zkoumaný případ navíc zařazen do širších souvislostí – opatření na standardizaci spolupráce SBS a Policie ČR jsou navrhována tak, jak by měla být ukotvena v zákoně, aby mohla být využita v praxi všech SBA.

Pro doplnění a pro lepší orientaci je třeba zmínit, že v textu práce jsou užívány termíny: pracovník ostrahy, zaměstnanec SBA, strážník, ostraha. Tyto termíny jsou totožné, jedná se o osobu, která vykonává pro SBA smluvní činnost.

2 FUNKCE A POSTAVENÍ SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB VE SPOLEČNOSTI

Soukromé bezpečnostní služby (dále jen SBS) je možné definovat jako „*podnikatelské subjekty, které se zabývají specializovanou činností směřující k uspokojení oprávněných bezpečnostních zájmů a potřeb fyzických a právnických osob na základě smluvního vztahu, za úplatu*“ (Jedná se o upravenou definici podle M. Bárty¹⁵).

Z definice vyplývá, že SBS zahrnují právnické osoby, které jsou nejčastěji označovány názvem „*soukromé bezpečnostní agentury*“, a osoby fyzické, které vykonávají příslušný druh podnikatelské činnosti. Z definice by mělo také plynout, že za SBS nejsou považovány osoby, které zajišťují tzv. „*vlastní ochranu*“, tedy bezpečnostní činnost prováděnou pro vlastní potřebu jiné osoby (obvykle podnikatelé, politici apod.) jako zaměstnanci (tedy nikoliv za úplatu za ochranu bezpečnosti).¹⁶

Specializovanou činností, kterou definice zmiňuje, je míněna soukromá bezpečnostní činnost, prostřednictvím které jsou realizovány služby ve prospěch zákazníka (např. ochrana osob, pátrání, bezpečnostní dozor apod.)¹⁷ a která je, jak zdůrazňuje Kameník a kol. „*realizovaná v souladu s koncesní listinou k zajištění ochrany osob a majetku a dalších bezpečnostních zájmů, na obchodním a smluvním základě*“.¹⁸

Macek a Novák shrnují, že pojem soukromé bezpečnostní služby označuje placené, na komerčním základě poskytované služby na úseku ochrany a

¹⁵ BARTA, Matěj a kol. *Soukromé bezpečnostní služby: Obecné pojetí*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011, s. 9.

¹⁶ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 20.

¹⁷ Tamtéž, s. 19.

¹⁸ KAMENÍK, Jiří, BRABEC, František a kol. *Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur*. Praha: ASPI, 2007, s. 20.

ostrahy oprávněných zájmů třetích osob. Zmínění autoři také vysvětlují, že mezi hlavní atributy této činnosti patří její nestátní charakter, povinnost smluvního vztahu mezi subjektem služby poskytujícím a odběratelem těchto služeb, přičemž „nabízet tyto služby na trhu může jen ten subjekt, který k jejich provozování disponuje státním souhlasem“.¹⁹

2.1 Místo a úloha soukromých bezpečnostních služeb v bezpečnostním systému České republiky

2.1.1 Historický exkurz

Historie SBS, které působily na území našeho státu, sahá až do období první republiky, do období, ve kterém začínal fungovat samostatný československý stát (ustavený dne 28. října roku 1918) a bylo třeba vykonávat mnoho úkonů k tomu, aby byl zabezpečen hladký chod státu. V tehdejší společnosti měly místo i SBS, jejichž působení však neupravoval právní řád a měly podobu detektivních služeb.²⁰

Jedním z průkopníků tohoto oboru byl kriminální inspektor a zřejmě nejúspěšnější český detektiv tehdejší doby Zdeněk Bubník, který založil detektivní ústav. Ve své knize nazvané *Detektiv vzpomíná* klade důraz na skutečnost, že soukromí detektivové by měli dbát na udržování dobrých vztahů s policií. Z jeho díla také vyplývá, že vyřešení mnoha obtížných úkolů záviselo na součinnosti těchto dvou institutů, tedy policie a detektivů.²¹ Rozvoj jejich spolupráce ukončil příchod druhé světové války, v průběhu které byla vzhledem k událostem jakákoliv podnikatelská činnost v oblasti soukromě-bezpečnostních služeb zakázána.

¹⁹ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 19.

²⁰ KROUPA, Miroslav., ŘÍHA, Milan. *Ochrana obyvatelstva*. Praha: Armex, 2006, s. 17.

²¹ BUBNÍK, Zdeněk. *Detektiv vzpomíná*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1969, s. 19 a s. 38.

Oživení SBS přišlo až po ukončení druhého celosvětového válečného konfliktu v roce 1945, ale ani to nemělo vzhledem k politickým skutečnostem (Vítězný únor 1948, nástup komunismu) dlouhého trvání. Tehdejší čelní představitelé politického aparátu vyhodnotili, že podnikání v oblasti bezpečnostního průmyslu pro centrálně řízený stát není potřebné a jako takové bylo zakázáno. Lze tedy shrnout, že po dobu dalších 40 let na území tehdejšího Československa neexistovaly vhodné podmínky pro rozvoj BSB.

Bárta v kontextu vývoje BSB v období komunismu vzpomíná institut závodních milicí (závodní stráž, lidové milice), které začaly být na základě vyhlášky ministerstva národní bezpečnosti č. 88/1953 Ú.I., o úkolech působnosti závodní stráž zřizovány v roce 1953 ve velkých podnicích za účelem ostrahy majetku. „Tyto útvary podnikové bezpečnosti primárně střežily majetek nebo zajišťovaly přepravu peněžní hotovosti a jiných cenin. Zejména však tyto útvary působily proti krádežím a poškozování majetku, kontroly osob a dopravních prostředků. Závodní stráž byly ozbrojeny a byly oprávněny použít zbraň v případě krajní nouze a zadržení osoby podezřelé.“²²

Kromě střežení strategických průmyslových podniků nebyla vyloučena ani přímá i nepřímá účast stráž na ochraně občanů a jejich majetku. Zpravidla tuto ochranu realizovaly při mimořádných situacích, jako například v případě živelných pohrom, při udržování veřejného pořádku apod. Někdy stráž zasahovaly při ochraně státních hranic a státního majetku také v pohraničních oblastech.²³ Milice byly rozpuštěny těsně po revoluci – v prosinci roku 1989.

Od roku 1989 se potom SBS staly nedílnou součástí systému služeb, které jsou poskytovány na komerčním základě. Macek a Novák poukazují na skutečnost, že se v České republice začal ihned po revoluci prosazovat trend typický pro většinu demokratických států, a sice trend aplikace principu bezpečnost-

²² BÁRTA, Matěj a kol. *Soukromé bezpečnostní služby: obecné pojetí*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2011, s. 10.

²³ BAŠTA, Jiří. *Lidové milice: 1948-1969: nelegální armáda Komunistické strany Československa*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2013, s. 19.

ní svépomoci prostřednictvím nestátních, komerčně fungujících podnikatelských podniků tam, kde je nutný určitý bezpečnostní nadstandard.²⁴

Tento trend byl ovšem podpořen i ze strany Rady Evropy (mezivládní organizace, která v současnosti sdružuje 47 zemí. Jedná se o bezpečnostní platformu, z jejíž činnosti vzešlo fungování Evropského soudního dvora pro lidská práva ve Štrasburku), konkrétně prostřednictvím doporučení členským zemím, aby se aktivně účastnili koordinace úsilí, které v oblasti prevence kriminality vyvíjí policie a SBS (např. doporučení Rady Evropy ze dne 17. 9. 1987, ve kterém vyslovuje podporu pozitivnímu vztahu mezi policií a bezpečnostními společnostmi).²⁵

2.1.2 Současnost

Ochrana člověka, jeho života, zdraví i majetku představuje v demokratických státech jeden z prioritních cílů státní politiky. SBS pomáhají prohlubovat současný společenský trend, kterým je intenzivnější dodržování zásad humanitárního práva.

Martínek, Linhart, Balek a kol. vysvětlují, že mezi instituce a orgány odpovědné za integrovaný záchranný systém a ochranu obyvatelstva, patří vedle Hasičského záchranného sboru ČR, jednotek požární ochrany řízené do plošného pokrytí, zdravotnické záchranné služby a Policie ČR také ostatní složky, kterými jsou například vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, obecní policie, orgány ochrany veřejného zdraví, zařízení civilní obrany, havarijní, pohotovostní a jiné odborné služby, neziskové organizace a sdružení ob-

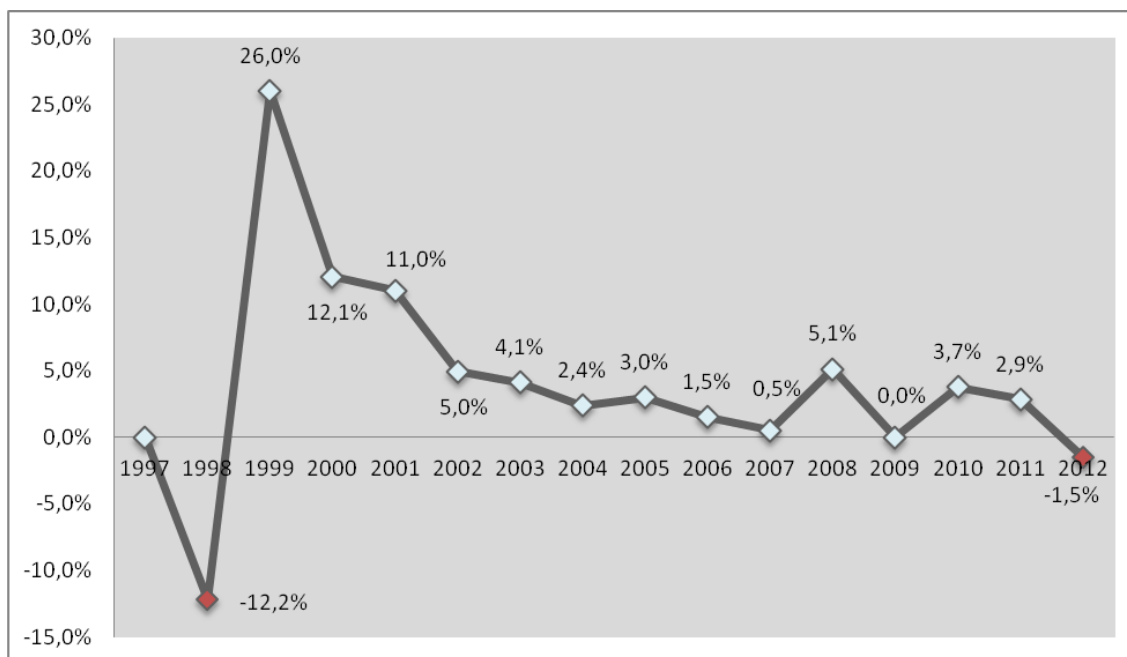
²⁴ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 48.

²⁵ KRULÍK, Oldřich. *Soukromé bezpečnostní služby ve státech Evropské unie*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2013. s. 27.

čanů, které je možné využít k záchranným a likvidačním pracím a v neposlední řadě právě také SBS.²⁶

Trh se soukromými bezpečnostními službami od 90. let minulého století dlouhodobě roste (viz graf č. 1)

Graf 1 – Vývoj počtu subjektů SBS působících na českém trhu (1997 – 2012)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů publikace: BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 164 - 165.

Podle posledních údajů Českého statistického úřadu existuje v České republice 7 094 registrovaných subjektů, poskytujících SBS.²⁷ Reálnou činnost v oblasti bezpečnostních služeb však podle samotných majitelů těchto agentur vykonává necelých pět procent subjektů. Důvodů pro tuto skutečnost existuje několik:

²⁶ MARTÍNEK, Bohumír., LINHART, Petr., BALEK, Václava kol. *Metodická příručka Ministerstva vnitra, generálního ředitelství a Hasičského záchranného sboru ČR: Ochrana člověka za mimořádných událostí*. Praha: MV - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003, s. 8.

²⁷ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 162.

- Bezpečnostní služby může poskytovat kdokoliv, na českém trhu neexistuje samostatná právní regulace činnosti SBS,
- nízké náklady pro vstup na trh a existence švarcsystému,
- účelové zakládání SBS za účelem zneužívání státních dotací,
- agentury po revoluci představovaly jednu z mála možností pro uplatnění pracovníků veřejných bezpečnostních sborů.²⁸

Všechny uvedené důvody lze považovat za důsledek nečinnosti relevantních státních orgánů, za selhání symbolické moci českého státu.

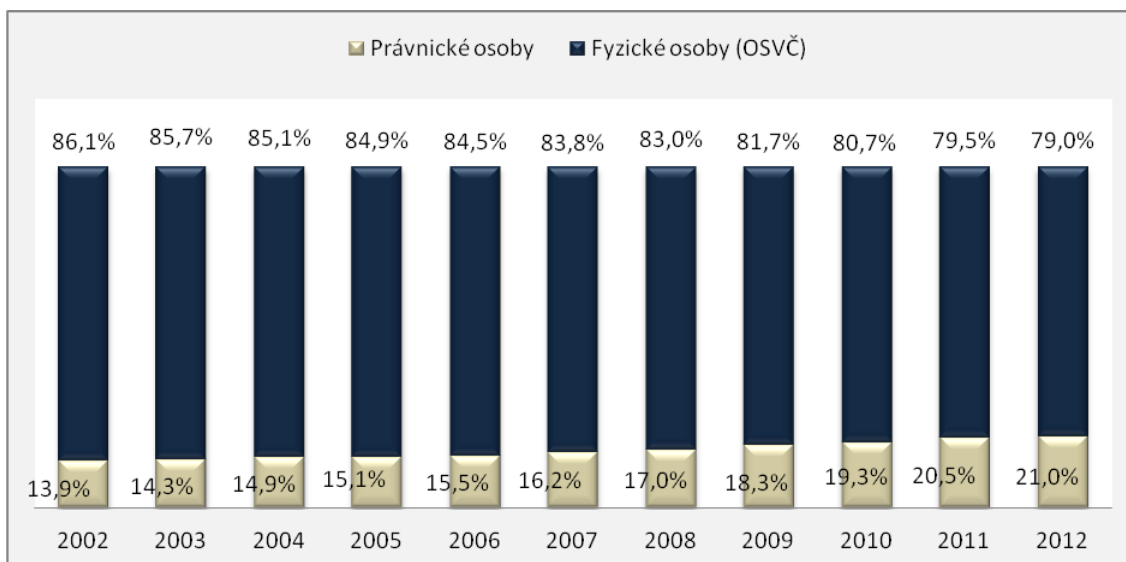
Z grafu č. 2 vyplývá, že z hlediska podnikajících subjektů se jedná o převahu fyzických osob, tedy osob samostatně výdělečně činných. Od roku 2002 do roku 2012 nicméně mírně stoupá počet právnických osob – během těchto deseti let se jejich podíl na trhu SBS zvýšil téměř o sedm procentních bodů.

Podle tajemníka Unie soukromých bezpečnostních služeb Radka Zapletala je zvyšující se podíl právnických osob na trhu SBS důsledkem optimalizace tohoto odvětví a vstupu nových subjektů na trh.²⁹

Graf 2 Vývoj popodílu právnických a fyzických osob na celkovém objemu subjektů podnikajících na trhu SBS

²⁸ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 163.

²⁹ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 163.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů publikace: BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 164 - 165.

Celkově současný trh SBS zaměstnává 54 860 osob³⁰, což představuje více než 1 % všech pracovníků v soukromém sektoru. Tato skutečnost činí z SBS jedno z největších zaměstnavatelů v České republice.

Z hlediska privatizace bezpečnosti coby rekonfigurace poměrů mezi veřejným a soukromým sektorem je důležitá informace, že počet pracovníků SBS již několik let převyšuje počet příslušníků Policie ČR. Těch bylo v roce 2012 cca 39 tisíc, což představuje 48 procentní podíl na celkovém počtu osob zabezpečujících bezpečnost v rámci veřejného a soukromého sektoru.

Charakter činnosti subjektů působících na trhu SBS (této problematice je věnována samostatná kapitola 2. 3 - Privátní bezpečnostní činnost v praxi) i jejich forma zakotvení v právním systému České republiky (o problematice více pojednává kapitola č. 1. 2 - Právní podmínky činnosti soukromých bezpečnostních služeb) je jednoznačně včleňuje do systému bezpečnostní prevence. Pozici SBS v bezpečnostním systému České republiky vysvětlují Macek a Novák když tvrdí, že „platný právní status SBS a jejich pracovníků směřuje

³⁰ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 163.

nabídku jejich komerčně bezpečnostních služeb tam, kde policie má ze zákona povinnost zasahovat až podpůrně (subsidiárně), tam, kde primární povinnost zabezpečit veřejný pořádek a bezpečnost osob i majetku má např. pořadatel kulturního nebo sportovního podniku, majitel nebo uživatel objektu apod.“³¹

S činností SBS se každý den setkáváme na každém kroku. Poskytují nej-různější služby – chrání objekty a pozemky, zastávají v těchto objektech funkci recepčního či vrátného, někteří zaměstnanci SBS pracují jako skrytí hlídači v obchodech, chrání osoby, vykonávají povolání soukromých detektivů, instalují a provozují různé technické prostředky k zabezpečení objektů a pozemků atd. (více viz kapitoly 2. 3. 1 Formy privátní bezpečnostní činnosti a 2. 3. 2 Metody soukromé bezpečnostní činnosti).

SBS se uplatňují tam, kde je nutné zabezpečit oprávněné zájmy občanů vyžadující při jejich ochraně nadstandardní stav, tedy nad rámec služeb poskytovaných zákonnými bezpečnostními sbory. Z uvedeného lze odvodit, že SBS působí tam, kde Policie ČR nemůže zaručit trvalý bezpečnostní dozor, kde nemůže okamžitě zasáhnout.

SBS je tedy možné hodnotit jako důležitý doplňující prvek bezpečnostního systému České republiky. Jejich činnost znamená kladný příspěvek v oblasti bezpečnostní situace země pouze za předpokladu úspěšné spolupráce s hlavními subjekty bezpečnostního systému, tedy s Policií ČR a s obecní (městskou) policií.

SBS jsou specifické tím, že sice na jednu stranu působí na komerčním trhu (tzn., že jejich poptávka i počet pracovníků jsou odvislé od klasických tržních zákonitostí, tedy že jejich optimální objem je určován bodem, kde se nabídka střetává s poptávkou), na druhou stranu jsou na ně v celospolečenském měřítku kladena (vzhledem k předmětu působení) stále přísnější měřítká. Naplňovat tyto požadavky je těžké vzhledem k dosavadní absenci právní úpravy působení SBS. V praxi se jedná především o skutečnost, že příslušné státní or-

³¹ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 49.

gány nemohou prosazovat požadavky kvality a spolehlivosti SBS a jejich pracovníků.

2.2 Právní podmínky činnosti soukromých bezpečnostních služeb

Při své činnosti nosí zaměstnanci SBS často uniformy, bývají také ozbrojeni, doprovází je velcí psi (často bojová plemena), jsou proškolení v oblasti sebeobran a cvičeni v bojových sportech.

Při výkonu své činnosti mnohdy zasahují do soukromí osob, shromažďují a zpracovávají tudíž osobní a citlivé údaje. Mnoho z nás dnes nedokáže činnost zaměstnanců SBS rozlišit od činnosti strážníků obecní policie nebo policistů Policie ČR. Je proto na místě, aby jejich činnost byla prováděna na základě platných právních norem. Od zrušení vyhlášky č. 135/1983 Sb., o ostraze majetku v socialistickém vlastnictví však není činnost SBS v českém právním řádu nijak komplexně upravena.³²

2.2.1 Právní normy vztahující se k podnikatelské činnosti bezpečnostních agentur

Jedním z důvodů absence komplexní legislativní úpravy podnikání v oblasti SBS je dlouhodobý nedostatek pozornosti, které se této problematice nedostávalo ze strany vládnoucích politických stran. Soukromé služby jsou proto už více než dvě desetiletí provozovány jako běžná podnikatelská činnost na základě zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen živnostenský zákon). Vymezeny byly tři koncesované živnosti v oblasti vnitřní bezpečnosti, a sice služby soukromých detektivů, ostraha majetku a osob a posky-

³² CEVRO: Soukromé bezpečnostní služby a české právo. *Www.cevro.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://www.cevro.cz/web_files/soubory/234505/234506_D_cs_sbs_pravni_uprava_analyza_ci.pdf

tování technických služeb k ochraně majetku a osob. Obsahové náplně jednotlivých živností byly upřesněny nařízením vlády č. 469/2000 Sb.

Minimální standardy pro fungování ostrahy majetku a osob soukromé detektivní služby (např. bezúhonnost, zdravotní a minimální odborná způsobilost apod.) stanovil potom zákon č. 274/2008 Sb., o Policii České republiky.

Níže jsou uvedeny konkrétní aktivity, k jejichž plnění se jednotlivé SBA zavazují:

1. **Služby soukromých detektivů**, tedy služby spojené s hledáním majetku a osob, zajišťováním skutečností, které mohou sloužit jako důkazní prostředky v řízení před soudem nebo správním orgánem, získáváním informací týkajících se osobního stavu občanů, fyzických nebo právnických osob nebo jejich poměrů, získáváním informací v souvislosti s vymáháním pohledávek, vymáháním privátních jednání ohrožujících obchodní tajemství.
2. **Ostraha majetku a osob**, kam spadá poskytování služeb spojených s ostrahou a ochranou nemovitého a movitého majetku, ostrahou při přepravě peněz, cenností či jiného majetku, ochranou osob a vymezených zájmů, zajišťováním pořádku v místech konání veřejných shromáždění, slavností, sportovních podniků nebo lidových zábav podle pokynů objednatele, vyhodnocováním bezpečnostních rizik a zpracováním plánů ochrany, provozováním centrálních pultů ochrany.
3. **Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob**, kam spadá projektování, montáž, kontrola, údržba a opravy elektronických poplachových systémů (zejména systémů zabezpečovacích, tísňových, protipožárních, kontroly vstupu, přivolání pomoci, integrovaných a kamerových), určených k ochraně majetku a osob před neoprávněnými zásahy, včetně poplachových systémů

a zařízení umožňujících sledování pohybu a projevů osob v objektech a jejich okolí.³³

Macek a Novák v kontextu zákonného vymezení výše uvedených úkonů konstatují, že v praxi jsou tyto tři typy aktivit realizovány fakticky nevyčíslitelným sledem mnoha činností, sahajících např. od úklidu určitých vymezených prostor, až např. po zpravodajské pokrytí určitého podnikatelského prostředí. „*Jakýkoliv taxativní výčet činností bezpečnostních aktivit SBS je možné považovat přinejmenším za sporný a lze se zamyslet, zda např. praxe anglických a velšských úřadů, kdy je vydávána podle zákona z roku 2001 licence na každou konkrétní, pojmenovanou činnost zvlášť, není v tomto případě efektivnější,*“ uvádí zmiňovaní autoři.³⁴

Kromě živnostenského zákona, který ve svých ustanoveních řeší otázky činnosti SBS jen rámcově (např. výklad pojmu živnost, podmínky živnostenského podnikání, výklad pojmu odborná způsobilost pro koncesované živnosti apod.), se působení SBS dotýká několik dalších obecně platných právních norem, jako je například ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, který deklaruje nezadatelnost, nezcizitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod a jejich ochranu.³⁵ Mezi stěžejní zákony dotýkající se činnosti SBS dále patří například také zákon č. 89/2012, Občanský zákoník. Z hlediska potřeb SBS je významné ustanovení § 14, které říká, že „*každý si může přiměřeným způsobem k svému právu pomoci sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě*“. Totéž ustanovení dále říká, že „*hrozí-li zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je*

³³ Česká republika. Nařízení vlády č. 469/2000 sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2005. částka 133, s. 7239 – 7276. Příloha 3.

³⁴ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 49.

³⁵ DAVID, Roman. *Ústava České republiky; Listina základních práv a svobod*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2001, čl. 1.

*takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené“.*³⁶

Jedná se o ustanovení nazývané svépomoc, které představuje výjimku ze zákona, podle kterého jinak poskytuje ochranu před ohrožením nebo porušením práv povoláný veřejný orgán. Macek s Novákem v této souvislosti poukazují na to, že v praxi jsou na aplikaci tohoto oprávnění v souvislosti s jeho výkonem SBS kladeny velmi vysoké nároky, neboť z hlediska uvedené výjimky musí být přesně plněny podmínky svépomoci. „*Musí se jednat o zásah do práv flagrantně neoprávněný, který hrozí bezprostředně jednáním, které přímo ohrožuje účastníka a svépomoc musí být přiměřená,*“ vysvětlují.³⁷ Podmínka bezprostřednosti by například nebyla naplněna, pokud by stav, při kterém dochází k zásahu do práv, trval delší dobu.

Výkon činnosti SBS vychází zřejmě také z ustanovení § 81 občanského zákoníku, které deklaruje ochranu osobnosti člověka, včetně všech jeho přirozených práv, důstojnosti, práva žít v příznivém životním prostředí, ochranu vážnosti, cti, soukromí a projevů osobní povahy.³⁸

Podnikatelské subjekty v oblasti SBS svou činnost opírají nejen o výkon práv souvisejících s ochranou osobnosti, ale také o výkon práv souvisejících s vlastnickým právem. Ustanovení § 1 042 občanského zákoníku říká, že „*vlastník se může domáhat ochrany proti každému, kdo neprávem do jeho vlastnického práva zasahuje nebo je ruší jinak než tím, že mu věc zadržuje*“.³⁹ Vzhledem k tomu, že vlastnické právo je právem absolutním, může s ním vlastník nakládat, jak uzná za vhodné, to znamená, že i jeho ochranu může

³⁶ Občanský zákoník: a prováděcí a související zvláštní právní předpisy: 2014: úplná znění. Olomouc: Anag, 2014, obecná část, soukromé právo.

³⁷ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 29 – 30.

³⁸ Občanský zákoník: a prováděcí a související zvláštní právní předpisy: 2014: úplná znění. Olomouc: Anag, 2014, obecná část, soukromé právo, osobnost člověka.

³⁹ Občanský zákoník: a prováděcí a související zvláštní právní předpisy: 2014: úplná znění. Olomouc: Anag, 2014, vlastnictví, ochrana vlastnického práva.

smluvně přenést na někoho jiného – buď na někoho z vlastních zaměstnanců, nebo na SBS.

Vedle občanského zákoníku, vychází výkon SBS také ze zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (sjednávání pracovního poměru pracovníků), dále zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zbrojní průkazy), zákon č. 101/2002 Sb., o ochraně osobních údajů (detektivní činnost), atd. Vzhledem k tomu, že cílem práce není analýza fungování SBS na základě předpisů, domnívám se, že pro její účely postačí výše uvedené stručné představení vybraných předpisů.

2.2.2 Samostatná právní norma regulace poskytování služeb komerční bezpečnosti v České republice

Jak vyplývá z popisu činností SBS (více viz kapitoly 2. 3. 1 Formy privátní bezpečnostní činnosti a 2. 3. 2 Metody soukromé bezpečnostní činnosti), zaměstnanci SBS se často pohybují na hraně oprávnění daných zákony, a proto je nezbytné, aby byla oblast podnikání SBS upravena komplexním způsobem.

Na formulaci samostatné normy (zákona) o soukromé bezpečnostní činnosti, která by měla vymezit základní podmínky a požadavky pro činnost SBS v České republice, pracuje od roku 2010 Ministerstvo vnitra. Samostatné přípravě zákona byla věnována velká pozornost, a podle informací uvedeného ministerstva bylo při jeho přípravě využito zkušeností z aplikace vybraných zahraničních modelů, poznatků z praxe.⁴⁰ Podle Bureše představuje návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti kompromis na základě několikaměsíčního vzájemného dialogu úředníků Ministerstva vnitra zástupců osmi klíčových asociací SBS.⁴¹ Společně s dalšími autory Bureš vyjmenovává klíčové aspekty návrhu tohoto zákona:

⁴⁰ Ministerstvo vnitra České republiky: Návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti.

Www.mvcr.cz [online]. 2014 [cit. 2014-06-17]. Dostupné z:

<<http://www.mvcr.cz/clanek/navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti.aspx>>

⁴¹ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 182.

1. SBS budou muset získat licenci od Ministerstva vnitra; platnost této licence by měla být deset let; podmínky pro získání licence by měly být stanoveny pro každou z pěti kategorií služeb SBS zvlášť (zákon navrhuje rozdělit činnost SBS do pěti následujících kategorií – ochrana majetku a osob, činnost soukromých detektivů, převoz hotovosti a cenin, technická služba k ochraně osob a majetku a bezpečnostní poradenství).
2. Stanovení podmínek odborné způsobilosti pro provozovatele bezpečnostní činnosti i pro jejich zaměstnance.
3. SBS a jejich zaměstnanci nebudou mít vůči třetím osobám nadále žádné jiné speciální pravomoci, než jakýkoliv jiný občan České republiky.
4. Explicitní zákaz výkonu funkcí Policie ČR, obecní policie a Armády ČR.⁴²

Otázka, která se naskýtá, je, proč když dosud trh SBS fungoval bez regulace vymezené zákonem, je tuto normu prosazovat, obzvlášť když se odborná veřejnost nemůže poměrně dlouho shodnout na jejím znění. V České republice totiž podle názoru většiny majitelů SBA chybí k vytvoření takové normy politická vůle. To potvrzuje například Matěj Bárta, generální ředitel bezpečnostní agentury Mark2 Corporation (dále jen M2. C), který je přesvědčen, že z komerční bezpečnosti se dělá v Čechách politikum⁴³, nebo jednatel společnosti Securitas ČR, Michal Kuník, který odhaduje, že zákon upravující činnost SBS v České republice nemáme z toho důvodu, že „*snaha politiků vždy byla*

⁴² BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 181 - 182.

⁴³ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 186.

*spíše mít více než méně vlivu státu, to znamená, že přednější jsou bezpečnostní služby, jako je policie a armáda“.*⁴⁴

Shrnout problematiku lze podle mého názoru tak, že k jednoznačnému stanovení podmínek pro všechny subjekty, které poskytují bezpečnostní služby na komerčním trhu, by rozhodně dojít mělo. Důvod spatřuji v již zmiňovaném zajišťování standardu poskytovaných služeb.

Těžší je hledání odpovědi na otázku jak by zákon měl vypadat. Vzhledem ke svému neprávnickému vzdělání ponechám právníky aspekty normy zákonodárcům, kteří tvrdí, že právní úprava komplexního zákona o SBS by měla vycházet z několika základních tezí:

1. Oblast SBS by měla být vyjmuta z režimu živnostenského zákona.

Důvodem tohoto tvrzení je skutečnost, že poskytování BS je velmi specifickou formou podnikání, při které dochází k zásahům do práv a svobod třetích osob. Podnikatelská činnost zasahuje do oblasti veřejných subjektů. Na zaměstnance SBS jsou navíc kladeny specifické (zvýšené) požadavky. Živnostenský zákon neposkytuje žádné mechanismy pro kontrolu činnosti, nejsou v něm zmíněny ani sankce za porušování (překračování) pravomoci apod.

Proto by měla být oblast podnikání SBS upravena samostatným zákonem.

2. Podnikání v oblasti SBS by mělo být podmíněno udělením státní licence, kterou by udělovalo Ministerstvo vnitra.

Udělení licence je navrhováno proto, aby mohl stát podnikatelský subjekt posoudit. Zavedení tohoto institutu přinese zkvalitnění služeb poskytovaných SBS a eliminuje případná bezpečnostní rizika.

3. Zajištění systému státního dohledu, kontroly a nastavení systému účinných sankcí.

⁴⁴ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Gra-

Tato opatření souvisí s dodržováním zákonných podmínek a povinností směrem k SBS. Mohou být vykonávána v gesci ministerstva, nebo je možné vytvořit samostatnou profesní organizaci (Komora bezpečnostních služeb s povinným členstvím).

4. *Měla by být zajištěna odpovědnost provozovatele za porušení zákona ze strany zaměstnanců.*

Opatření by mělo být zavedeno proto, aby existoval přehled o opakovaných proviněních bezpečnostních agentur a jejich zaměstnanců (podpora kvality).

5. *Pro různé druhy činností by měla být nastavena specifická pravidla.*

Specifická pravidla by měla pro různé druhy činností, které SBS vykonávají, upravovat povinnosti, omezení, požadavky apod. Zakázán by měl být také souběh některých činností.

6. *Zákon by měl obsahovat zvýšené požadavky a bezúhonnost, spolehlivost a odbornou a zdravotní způsobilost.*

Toto opatření je dost logické – provozovatelem ani zaměstnancem SBS by (stejně jako v případě policistů či strážníků) neměla být osoba, která k tomu není morálně způsobilá, tj. osoba, která se v minulosti například dopustila trestné činnosti. Kontrola zdravotní způsobilosti by měla být zavedena proto, aby fyzicky a psychicky náročná činnost SBS nebyla vykonávána osobami, jejichž zdravotní stav by ve vypjatých situacích mohl ohrozit třetí osoby nebo jejich majetek.

7. *Zákon by naopak neměl rozšiřovat oprávnění SBS nad stanovený rámec (tzn. nutná obrana, krajní nouze, zadržení pachatele, použití zbraně apod.).*

Zaměstnanci SBS by neměli disponovat oprávněním policistů či strážníků. Zavedením tohoto opatření by se předešlo nejasnostem ohledně oprávnění SBS.

8. Zákon by měl klást důraz na ochranu soukromí a osobních údajů.

Všechny povinnosti dané zákonem č. 101/2002 Sb., o ochraně osobních údajů by se měly vztahovat i na činnost SBS. Toto opatření v praxi přinese opět zkvalitnění jednání ze strany zaměstnanců SBS.⁴⁵

Zákon by měl v neposlední řadě stanovit, jakým způsobem budou SBS spolupracovat v oblasti bezpečnosti s ostatními orgány. Je nutné stanovit spolupráci s Policií ČR i dalšími orgány veřejné moci.

Jsem si jistý, že zákon by měl být koncipován tak, aby bylo fungování sektoru soukromé bezpečnosti podporováno, nikoliv potlačováno. Mělo by se tedy jednat o zákon, který vznikne na základě určité shody mezi komerční sférou a státem.

Souhlasím s názorem, že účinné zajišťování bezpečnosti vyžaduje kombinaci a propojení soukromých a veřejných poskytovatelů bezpečnostních služeb.

2.3 Privátní bezpečnostní činnost v praxi

Činnost, kterou SBS vykonávají, je v mnoha směrech podobná činnosti pořádkové služby nebo činnosti, kterou provádí kriminální policie. Tím pádem SBS z jejich činnosti logicky také přebírají většinu metod a prostředků, jimiž svou činnost realizují. „*Vždy se tak ale děje u vědomí zásadního rozdílu mezi soukromou činností a představiteli veřejné moci,*“ vysvětlují Macek a Novák

⁴⁵ CEVRO: Soukromé bezpečnostní služby a české právo. *Www.cevro.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://www.cevro.cz/web_files/soubory/234505/234506_D_cs_sbs_pravni_uprava_analyza_ci.pdf

skutečnost, že pracovníci realizující soukromou bezpečnostní činnost nedisponují oprávněním typickým pro mocenské složky státního aparátu.⁴⁶

Uvedené upozornění znamená, že úkoly státem zřizovaných bezpečnostních sborů jsou boj proti trestné činnosti, kriminalitě všeho druhu, porušování veřejného pořádku a bezpečnosti apod., přičemž tyto úkoly v podstatě korespondují s úkoly SBS, nicméně, na rozdíl od SBS vycházejí státní bezpečnostní sbory kromě preventivní činnosti (ta je pro oba typy bezpečnostních sborů společná) také z činnosti represivní. To znamená, že SBS nejsou vybaveny pravomocemi, které mají charakter donucení. Mohou pouze v mezích stanovených zákonem využívat jako svépomoc ochranná opatření.

2.3.1 Formy privátní bezpečnostní činnosti

V průběhu existence SBS a jejich fungování na českém trhu se ustavilo několik forem soukromé bezpečnostní činnosti, které lze označit za základní a které zde vzhledem ke stanovenému cíli práce zmiňuji.

1. **Komerčně bezpečnostní dohled** – jedná se o nejrozšířenější a nejčastěji aplikovanou formu činnosti, při které je zpravidla zabezpečován dohled nad dodržováním veřejného pořádku bezpečnosti uvnitř i vně chráněných objektů. Hlavním cílem pracovníků SBS je v přímém výkonu objektivní a včasné zjištění rizik, která by mohla vést k ohrožení veřejného pořádku, bezpečnosti majetku či osob. Tam, kde to je možné, je dalším cílem pracovníků zabránit dalšímu prohlubování nežádoucího stavu poškozování oprávněných zájmů fyzických a právnických osob. Při výkonu posledně jmenované činnosti pracovníci SBS musí dodržovat příslušná ustanovení trestního zákona, trestního řádu i dalších zákonných norem.
2. **Soukromě bezpečnostní průzkum** – jedná se o poznávací funkci a pracovníci SBS, kteří ji realizují, mají za cíl zjistit aktuální stav ve-

⁴⁶ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 136.

řejného pořádku a bezpečnosti v rámci smluvně stanoveného teritoria či objektu. V praxi se realizace soukromě bezpečnostního průzkumu odehrává jako průzkum fyzickými silami SBA, jako průzkum prováděný elektronickými zařízeními (kontrolní systémy) a průzkum prováděný kombinací dvou výše jmenovaných způsobů.

3. **Soukromě bezpečnostní transport a soukromě bezpečnostní doprovod** – na základě této formy soukromé bezpečnostní činnosti je zajišťován potřebný stupeň bezpečnosti při přesunech hotovostí a cenin. Úkolem pracovníků SBS je včas zjistit signály o případném nesouladu skutečného stavu s požadovanou mírou bezpečnosti přepravovaného majetku nebo osoby. Cílem této funkce je předejít přečinům a zločinům, které by mohly být na majetku či na fyzické osobě spáchány.
4. **Soukromě bezpečnostní výjezd** – tato forma činnosti SBS je realizována prostřednictvím zásahových skupin. Podnětem k aktivitě na vlastním chráněném objektu nebo místě je signál elektronického zabezpečovacího systému (dále jen EZS), který informuje o narušení chráněného prostoru, a je přijímán na pultě centralizované ochrany (dále jen PCO). Úkolem pracovníků SBA je zabránit prohlubování nežádoucí odchylky od patřičného stavu, tedy stavu, který byl aktuální před vyslaným signálem. V praxi to znamená, že pracovníci zjišťují příčinu signálu, zajišťují místo narušení objektu do příchodu jeho majitele nebo policie. Dále pracovníci při výjezdu činí opatření, která zabraňují dalšímu napadení majetku (např. v případě rozbité výkladní skříně) a zajišťují místo činu s ohledem na kriminalistické stopy. V souladu s ustanovením § 76 odst. 2 trestního zákona zaměstnancům SBA přísluší také zadržet pachatele trestné činnosti.

V neposlední řadě je třeba zmínit, že pracovníci SBA také zajišťují totožnost svědků případu.⁴⁷

Jednotlivých cílů, které byly představeny výše v rámci výkladu o formách činnosti, je dosahováno prostřednictvím konkrétních metod. Metodou se rozumí souhrn postupů, vedoucích k dosažení předem stanoveného cíle.

2.3.2 Metody soukromé bezpečnostní činnosti

Zaměstnanci SBA se při realizaci bezpečnostní činnosti od počátku její existence opíraly o metody převzaté z policejní a kriminální činnosti, zároveň se postupně vytvořily metody, které odpovídají cílům realizace SBS. Jedná se o:

- metodu fyzického pozorování (ostraha),
- metodu elektronického sledování prostoru (kamerový systém),
- metoda fyzické ochrany (přímé zabraňování napadání objektů a osob),
- metoda technické ochrany (instalace technických zábran),
- metoda elektronické ochrany (instalace elektronických systémů jako ochranného prvku),
- metoda režimových opatření (např. zákaz vnášení alkoholu do objektů, dopravní režim uvnitř objektu apod.),
- metoda propustkového zajištění (režim vstupů, např. vrátnice apod.),
- metoda výstražných nápisů a značek (soukromo-bezpečnostní prevence realizovaná prostřednictvím nápisek, výstražných cedulí apod.),

⁴⁷ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 138 – 139.

- metoda přesvědčování (pracovník SBA přesvědčuje občany, aby upustili od protiprávního jednání proti chráněnému předmětu ochrany),
- metoda obranných zákroků (při splnění zákonných podmínek - nutná obrana, krajní nouze),
- metoda užití cvičeného psa (užívána zejména pro střežení objektů).⁴⁸

Při výkonu činnosti zaměstnanci SBA využívají mnoho materiálních prostředků, které jsou primárně určeny k tomu, aby mohly být služby poskytovány kvalitně, a aby byla při přímém výkonu posílena jejich osobní bezpečnost. Jedná se o:

- **věcné prostředky soukromé bezpečnostní činnosti**, jako jsou například mechanické zábrany, sejfy, elektronické zabezpečovací systémy, opticko-elektronické systémy umožňující soukromo-bezpečnostní dohled apod.,
- **výzbroj a výstroj, kterou pracovníci SBA využívají v přímém výkonu své činnosti**, jako jsou např. střelné zbraně (jejich nošení a užívání je upraveno zákonem č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu) nebo další obranné prostředky, jako je například obušek, elektrický paralyzátor apod.,
- **dopravní prostředky** (obvykle se jedná o speciální druh vozidel vybavených zvláštními prostředky určenými na zlepšení aktivní i pasivní bezpečnosti osádky),
- a **prostředky spojení** (spojovací technika), např. telefonní spojení, radiostanice apod.⁴⁹

⁴⁸ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 142 – 145.

3 SOUČINNOST SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB A POLICEJNÍCH SBORŮ

V jedné z předchozích podkapitol jsem zmínil, že úspěšnost činnosti SBS závisí na kvalitě poskytovaných služeb. V této kapitole doplňuji, že zmiňovaná kvalita a na ni navazující úspěšná činnost SBS je do velké míry ovlivňována vztahy, které se realizují mezi pracovníky SBS a místně příslušnými bezpečnostními útvary, především policií (státní i městské).

Společná činnost obou institutů vyplývá ze skutečnosti, že se SBS a policie v praxi při plnění nebo zajišťování různých činností, ať už veřejného či soukromého charakteru, setkávají.

3.1 Právní základ spolupráce SBS a policejních sborů

Vztah policejních sborů a SBS vyplývá v českém právním řádu z několika konkrétních normativních aktů, především ze zákonů č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), dále také např. Ústava České republiky nebo občanské právo.

3.1.1 Zákon o Policii České republiky

Úkolem Policie ČR je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti a na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti plnit další úkoly, které tomuto orgánu svěřují další zákony, mezinárodní smlouvy apod.⁵⁰ To je poněkud obecné vymezení jejích úkolů, které je dále

⁴⁹ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 147 – 149.

⁵⁰ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Beck, 2009, ustanovení § 2.

konkretizováno dílčími pravomocemi, prostřednictvím kterých je ochrana bezpečnosti prováděna. Jedná se především o následující skutečnosti:

- **Policie je oprávněna požadovat potřebné vysvětlení** od osob, které mohou přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přeštku či trestného činu, vypátrání hledané či pohřešované osoby, přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osob apod.
- Je-li to nezbytné pro plnění úkolů, **může policie pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí**, které se nachází na místech veřejně přístupných.
- **Policie je oprávněna požadovat prokázání totožnosti**, tedy prokázání jména, příjmení, data narození, případně také adresy, rodného čísla a státní příslušnosti.
- **Policisté jsou oprávněni omezit možnost volného pohybu osoby**, která fyzicky napadá je nebo jiné osoby, ohrožuje vlastní život, poškozuj je majetek, pokouší se o útěk apod., **policisté jsou rovněž oprávněni odebrat zbraň**.⁵¹ proč to tady píš i – protože to je důležité pro další diskusi

Pracovníci SBA poskytují policii při plnění jejích úkolů plnou podporu tím, že jí předávají podklady, informují ji o tom, že osoba, kterou jí předávají, byla ozbrojena apod. Děje se tak na základě ustanovení § 14 zákona o policii, které říká, že „*policie při plnění svých úkolů spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníckými a fyzickými osobami*“⁵². Spolupráce s ostatními právníckými

⁵¹ Česká republika. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008. Částka 91, s. 4085 - 4156, ustanovení § 25 odst. 1, § 29 odst. 1, § 61, odst. 1., § 62 odst. 1 a § 63 odst. 1.

⁵² Česká republika. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008. Částka 91, s. 4085 - 4156.

osobami zahrnuje také SBS, tedy instituce, vykonávající činnost ve prospěch zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.⁵³

Ustanovení § 18 potom říká, že „*policista je v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu policie oprávněn požadovat od orgánů a osob věcnou a osobní pomoc, zejména potřebné podklady a informace včetně osobních údajů. Tyto orgány a osoby jsou povinny požadovanou pomoc poskytnout*“.⁵⁴

Nejen policisté, ale také zaměstnanci SBA se mohou obracet se žádostí o pomoc na policejné útvar, který je povinen v rozsahu své působnosti tuto pomoc poskytnout.

3.1.2 Trestní řád

Povinnost spolupracovat se státními orgány zajišťujícími ochranu bezpečnosti vyplývá pracovníkům SBA také z ustanovení § 158 trestního řádu (Postup před zahájením trestního stíhání), které hovoří o policejní orgán k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, zabezpečuje potřebné podklady a nezbytná vysvětlení, v rámci čehož je oprávněn vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob.⁵⁵

To znamená, že pracovníci SBA jsou povinni počínat si namísto, kde byl spáchán trestný čin, tak, aby neztížili plnění úkolů orgánům činným v trestním řízení.⁵⁶

⁵³ Česká republika. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008. Částka 91, s. 4085 - 4156, ustanovení § 17, písm. c).

⁵⁴ Česká republika. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008. Částka 91, s. 4085 - 4156.

⁵⁵ Česká republika. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Částka 66, s. 513 - 576. Ustanovení § 158, odst. 3, písm. a).

⁵⁶ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 156.

Pracovníci SBA mohou (na základě smluvně delegovaných práv majitele objektu) omezit osobní svobodu těch, kteří jsou přistiženi při trestném činu nebo bezprostředně po něm. Tato skutečnost vychází z ustanovení § 76 trestního řádu, které je věnováno problematice zadržení podezřelých osob a říká, že: „osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné k zajištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů“⁵⁷.

To samé ustanovení hovoří ale o tom, že ten, kdo takto učiní, je povinen zadrženou osobu ihned předat policejnímu orgánu. Pokud to není možné, musí pracovníci SBA omezení svobody konkrétní osoby policejnímu orgánu alespoň nahlásit. V praxi je osoba pracovníkem SBA obvykle odvedena na konkrétní místo, které určuje vnitřní směrnice SBA. Z uvedeného vyplývá, že pracovník SBA má logicky právo přesvědčit se, zda osoba není ozbrojena, v kladném případě jí zbraň odejmout a tuto událost opět neprodleně hlásit policii.

Pro úplnost je třeba dodat, že pracovníci SBS kontaktují policii v případě, že se hodnověrným způsobem dozví, že se připravuje nebo páchá trestný čin.⁵⁸

3.1.3 Kontrolní činnost ze strany státních orgánů při výkonu činnosti soukromých bezpečnostních služeb

Policie vykonává nad některými činnostmi SBS určitou kontrolu. Jedná se především o:

- **Kontrolu dodržování a uplatňování zákona o střelných zbraních.** Orgány Policie ČR a Ministerstva vnitra jsou oprávněny požadovat předložení zbraně a střeliva, včetně předložení dokladů (povolení užívání apod.). To znamená, že policista může kdykoliv požádat pra-

⁵⁷ Česká republika. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Částka 66, s. 513 – 576. Ustanovení § 76, odst. 2.

⁵⁸ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 157.

covní SBA o předložení zbraně a zbrojního průkazu a průkazu zbraně.

- **Kontrolu zajišťování odborné správy písemností vzešlých z činnosti SBA.** Na vyžádání je tedy SBA povinna předložit orgánům Policie ČR a Ministerstva vnitra řádnou spisovou evidenci.⁵⁹

3.2 Diskuse k problematice pravomocí SBS

Vzhledem k rozvoji činnosti, kterou v součinnosti s policejními sbory vykonávají SBA, vznikla diskuse ohledně pravomocí, kterými SBS při svém výkonu disponují.

Obecně převažuje názor, že skutečnost, že zaměstnanci SBS nemají žádná speciální oprávnění (nemohou konat jinak, než běžní občané), snižuje ve srovnání s činností policie efektivitu jejich výkonu. „*Přestože má tvrzení o slabosti právního postavení SBS racionální jádro, je ve svých důsledcích zavádějící a vede k nepochopení základů poslání SBS a policie,*“ tvrdí Macek s Novákem.⁶⁰ Poukazují tím zřejmě na skutečnost, že SBS má plnit směrem k policejním sborům pouze funkci doplňkového prvku v bezpečnostním systému České republiky.

Omezení pravomocí (respektive omezení donucovacích prostředků) při výkonu SBS má své opodstatnění také vzhledem k demokratickým prvkům našeho právního systému, který zaručuje obyvatelstvu ochranu před neoprávněnými zásahy do práv a svobod. Gary T. Marx tvrdí, že institut policie představuje pro demokratický stát podstatnou oporu, ale zároveň podstatnou hrozbu.⁶¹

⁵⁹ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 160 – 161.

⁶⁰ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 164.

⁶¹ MARX, Gary, T. *Policing, Security and Democracy: Theory and Practice*. *Police and Democracy* [online]. 2001, č. 2 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <http://web.mit.edu/gtmarx/www/dempol.html>

Tuto skutečnost zmíněný autor vysvětluje tak, že policie představuje v demokratické společnosti určitý paradox – na jednu stranu je její existence nezbytná proto, aby byla chráněna základní práva a svobody členů společnosti, na druhou stranu využívá ke své práci prostředky, které jsou ve své podstatě nedemokratické (násilí, tajná činnost apod.) a mohou být snadno zneužity proti společnosti.⁶²

Jednání policie je ale v souvislosti s možností jejího zasahování do života jednotlivců v kontextu zmíněného zneužití omezeno, neboť příslušníci policejních sborů podléhají přísné kontrole, neboť samotný institut policie je odpovědný veřejnosti. To ale neplatí pro výkon činnosti SBS. „*Hodnocení policie neustále podléhá faktu, zda v okruhu její působnosti dochází nárůst či pokles zločinnosti, zatímco jednání SBS je hodnoceno podle stupně splnění smluvních závazků,*“ uvádí Macek a Novák⁶³, čímž potvrzují skutečnost, že způsob, jakým SBS dosahují výsledků, není veřejně kontrolován.

Kristýna Foukalová ve své akademické práci *Soukromá (Ne)Bezpečnost: Soukromé bezpečnostní služby jako možné riziko pro demokratický právní stát a lidská práva* zmiňuje, že s působením SBS souvisí riziko přílišného a svévolného užívání násilí. Jako příklad uvádí záležitosti, které odryla studie Ženevského centra pro demokratickou kontrolu ozbrojených sil – např. nepřiměřené násilí při odstraňování lidí z významných sportovních událostí, nepřiměřený přístup k bezdomovcům apod.⁶⁴ Z uvedeného vyplývá, že SBS ze své podstaty zasahují do různých lidských práv, například práv na rovné zacházení, práva na osobní nedotknutelnost apod., což může při nepřiměřeném zákroku vyvolávat

⁶² MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 164.

⁶³ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 168.

⁶⁴ FOUKALOVÁ, Kristýna. *Soukromá (Ne)Bezpečnost: Soukromé bezpečnostní služby jako možné riziko pro demokratický právní stát a lidská práva*. Brno, 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Katedra ústavního práva a politologie.

diskuse a vysvětlovat, proč SBS nemají disponovat takovými donucovacími pravomocemi, kterými disponuje policie.

Macek a Novák uvádí, že zaměstnanci SBA disponují řadou donucovacích oprávnění, odvozených z velmi různých platných právních zdrojů. Poukazují na to, že v mezinárodní praxi představují nejdůležitější pramen práva pro subjekty SBS zákony, které upravují ochranu majetku.⁶⁵ Jako příklad je možné uvést to, co známe z americké praxe, která vlastníkům majetku připisuje tradičně větší práva, než ostatním občanům. Také kanadský trestní řád například umožňuje těm, jejichž majetek je ohrožen, omezit osobní svobodu pachatele.

Mezi další zdroje oprávnění pro pracovníky SBS patří v mezinárodní praxi zákony o nájmu, o domovském právu apod., předpisy, které upravují chod sportovních a kulturních institucí, zákony upravující přístup do různých způsobů dopravy atd.⁶⁶

V podstatě je možné tedy konstatovat, že obecně existují zákonitosti, které neumožňují SBS disponovat takovými pravomocemi jako policie (např. zmíněná problematika kontroly nebo skutečnost, že SBS jsou povahou své činnosti a svým právním postavením méně závislé na donucovacích prostředcích než policie).

Na druhou stranu se ukazuje, že absence těchto prostředků může být problematická v praxi. Bureš a kol. analyzují působení SBS v oblasti zajišťování bezpečnosti v ulicích obcí a měst. Uvádí příklad několika obcí, které zajišťují veřejný pořádek v součinnosti se SBS. Vedou je k tomu různé okolnosti. Například v obci Janovice nad Úhlavou (Plzeňský kraj, 2 251 obyvatel), vedení obce oslovilo bezpečnostní agenturu Coalex, aby jim pomohla zabezpečit veřejný pořádek a snížit kriminalitu, která začala nabývat na intenzitě po otevření dvou soukromých ubytoven pro tzv. „nepřizpůsobivé“ občany. Jednalo se o je-

⁶⁵ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 167.

⁶⁶ MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police history, 2005, s. 167.

diné východisko, neboť zřízení obecní policie nepřicházelo pro tak malou obec v úvahu.

Úkolem zmíněné agentury je hlídkovat a upozorňovat policii na případné přestupky. Starosta obce Michal Linhart hodnotí dosavadní spolupráci velmi dobře, nicméně poukazuje na skutečnost, že pravomoci SBS jsou omezené a tudíž neumožňují řešit bezpečnost v obci v dostatečné míře.⁶⁷

Závěrem kapitoly lze tedy konstatovat, že vybavení SBS pravomocemi policie je skutečně záležitostí diskutabilní, v následující části práce se pokouším na konkrétním příkladu vysvětlit, jak by mohla fungovat spolupráce SBS a policejních sborů v případě, že by byly pravomoci SBS určitým způsobem posíleny.

⁶⁷ BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 198.

4 ČINNOST SBS V PRAXI SPOLEČNOSTI M2C

V této části práce je představena konkrétní bezpečnostní agentura – M2C – a je popsána každodenní náplň práce jejích zaměstnanců tak, aby bylo možné v dalších kapitolách přistoupit k analýze toho, jaké aspekty činnosti zaměstnanců M2C ztěžují.

V jednotlivých podkapitolách kapitoly 4. 3 Nejčastěji pracovníci BSA M2C řeší vandalismus (poškození vnitřního vybavení výtahu a výtahové kabiny – lihovým fixem, ostrými předměty vyrývat cokoli na stěny výtahu, na zrcadlo, zapalování odpadkových košů, demontování součástí vybavení ze společných prostor a jiné), opilství (konzumace alkoholu v místech pro tento účel nevyhrazený, nevhodné chování v prostorách OC pod vlivem alkoholu, krádeže v prodejních jednotkách a případy násilí (organizované skupiny zlodějů kradou na zakázku dle speciálního postupu kdy jeden člen skupiny připraví zboží pro druhého tím, že zbaví zboží ochranných prvků tzn. Bezpečnostních kódů, a jiných prostředků na detekci neoprávněnou manipulaci a zboží přesune v rámci prodejny na tzv. čisté místo (místo které je mimo dohled kamer a dozoru prodejny, druhý člen skupiny zboží onom místě vyzvedne a přesune se k pokladně kde čeká na třetího člena jejich organizované skupiny, který má za úkol odvézt pozornost tím že vyprovokuje hádku nebo potyčku, rvačku u nejbližší pokladny od místa kde čeká komplic s kradeným zbožím. Rvačkou odvede pozornost nejen ostražky, ale dozoru pokladen a mezi tím druhý člen skupiny klidně odchází bez povšimnutí ostražky, která řeší incident na pokladně s jejich kolegy). Při všech uvedených případech musí zaměstnanci zasahovat, to obvykle znamená přijít do přímého kontaktu ve většině případů ozbrojeným nebo pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek pachatelem trestné činnosti.

Oblasti posílení kompetencí, jsou uvedeny jednotlivé oblasti, ve kterých by mělo dojít k posílení kompetencí zaměstnanců SBA. Kapitoly jsou pro snazší orientaci v problematice doprovázeny příklady z praxe. Součástí každé z podkapitol jsou návrhy a doporučení, na základě kterých by mělo dojít k efektivnějšímu výkonu činnosti zaměstnanců SBA obecně a ke zlepšení jejich spolupráce s policejními sbory.

4.1 Představení společnosti

Společnost Mark2 Corporation Czech, a. s. působí na českém trhu od roku 1992, do roku 2012 pod názvem ABL, a. s. Za dobu své existence si vybudovala pozici jednoho z předních českých poskytovatelů komplexních služeb v oblasti bezpečnosti a expandovala do dalších zemí (Slovenská republika, Bulharsko, Maďarsko, Polsko, Rusko a Turecko).

Svým klientům nabízí společnost široké spektrum služeb od klasické ostrahy až po vysoce specializované bezpečnostní služby. Zárukou kvality služeb, které společnost poskytuje, je jednak systém certifikací (např. IMS – Integrated Management System, IMS – Information Security Management System a šest dalších), jednak členství v nejrůznějších organizacích (například Asociace soukromých bezpečnostních služeb, Hospodářská komora ČR nebo AMBO – sdružení působící od roku 1992 jako informační centrum v oboru zajištění ochrany majetku a osob).

M2C kromě toho také spolupracuje s několika vzdělávacími institucemi. Například spolupráce s Policejní akademií České republiky v Praze umožňuje jejím studentům absolvovat ve společnosti odbornou praxi, Pedagogové, kteří na Akademii působí, zase zastávají roli poradců a školitelů zaměstnanců společnosti.

Mezi největší partnery společnosti patří obchodní řetězce (např. Tesco, Kaufland či Penny Market), hotely (např. Marriot), sportovní areály (např. Synot Tip Arena), výrobní a logistické areály (např. Coca-Cola, Panasonic), multifunkční centra (např. Slovanský dům), bankovní a finanční domy (např. Fio banka, ING), administrativní budovy (např. velvyslanectví Japonska, BBCentrum, Radio Free Europe), a v neposlední řadě také obchodní centra, mezi nimi také Obchodní centrum Park Hostivař (dále jen OC Hostivař)

4.2 Výkon ostrahy v OC Park Hostivař

Pro OC Hostivař zabezpečuje M2C následující služby:

- **Fyzickou ostrahu majetku a osob:** základním cílem činnosti ostrahy je za využití kombinace prostředků fyzické ostrahy, technických prostředků, logistických opatření a informačních technologií minimalizovat riziko vzniku škody na majetku klienta formou krádeží, poškození a ničení majetku klienta a ochrana životů a zdraví všech osob v subjektu.
- **Logistiku bezpečnostních opatření:** jedná se o pravidelné vyhodnocování rizika přípravu bezpečnostních opatření, která jsou později zařazena do provozu. Jako příklad lze uvést zařazení nového nájemce (např. nová lékárna v OC Hostivař) do bezpečnostního systému (zpracování bezpečnostních opatření do provozu).
 - **Zvláštní služby a činnosti:** jedná se o činnosti, které jsou realizovány nad rámec smlouvy. Jako příklad lze uvést detektivní činnost, o kterou požádá vedení OC Hostivař, prověření nových nájemců prodejních jednotek apod.

V praxi ochrana majetku, životů a zdraví osob v objektu znamená, že pracovníci ostrahy pozorují dění v objektu, sledují dokumentace provozu, ale také zasahují, řeší a dokumentují každý bezpečnostní incident, který identifikují, nebo o kterém dostanou hlášení od třetí osoby (klient, jiný strážce, zákazník apod.).⁶⁸

Při výkonu své činnosti musí zaměstnanci M2C dodržovat povinnosti uvedené v Centrálním pracovním řádu společnosti, mezi které kromě dodržování obecných povinností (dodržování pracovní doby, přispívání k plnění cílů společnosti apod.), patří také dodržování všech právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci. To znamená, že při výkonu ochrany majetku, života a zdraví, musí pracovníci ostrahy jednat v souladu s platnou legislativou, která je uvedena v kapitole 1. 2. 1 Právní normy vztahující se k podnikatelské činnosti bezpečnostních agentur.

Nejčastěji pracovníci BSA M2C řeší vandalismus (poškození vnitřního vybavení výtahu a výtahové kabiny – lihovým fixem, ostrými předměty vyrývat cokoli na stěny výtahu, na zrcadlo, zapalování odpadkových košů, demontování součástí vybavení ze společných prostor a jiné), opilství (konzumace alkoholu v místech pro tento účel nevyhrazený, nevhodné chování v prostorách OC pod vlivem alkoholu, krádeže v prodejních jednotkách a případy násilí (organizované skupiny zlodějů kradou na zakázku dle speciálního postupu kdy jeden člen skupiny připraví zboží pro druhého tím, že zbaví zboží ochranných prvků tzn. Bezpečnostních kódů, a jiných prostředků na detekci neoprávněnou manipulaci a zboží přesune v rámci prodejny na tzv. čisté místo (místo které je mimo dohled kamer a dozoru prodejny, druhý člen skupiny zboží onom místě vyvedne a přesune se k pokladně kde čeká na třetího člena jejich organizované skupiny, který má za úkol odvézt pozornost tím že vyprovokuje hádku nebo potyčku, rvačku u nejbližší pokladny od místa kde čeká komplic s kradeným zbožím. Rvačkou odvede pozornost ne jen ostrahy, ale dozoru pokladen a mezi tím druhý člen skupiny klidně odchází bez povšimnutí ostrahy, která řeší incident na pokladně s jejich kolegou). Při všech uvedených případech musí zaměstnanci zasahovat, to obvykle znamená přijít do přímého kontaktu ve většině případů ozbrojeným nebo pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek pachatelem trestné činnosti.

4.3 Oblasti posílení kompetencí

4.3.1 Užití donucovacích prostředků

Pracovníci ostrahy při výkonu své činnosti řeší incidenty, v rámci kterých musí zasahovat fyzickou silou a omezit osobní svobodu toho, kdo je přistižen při páčání trestného činu, nebo těsně po jeho ukončení. K odvrácení trestného činu formou omezení osobní svobody musí zaměstnanci M2C použít

⁶⁸ Interní dokumentace – Centrální pracovní řád společnosti Mark2 Corporation Czech, a. s. ze dne 1. 1. 2013.

jednání, které je jinak definováno jako trestný čin – jedná se o nutnou sebeobranu, krajní riziko a (oprávněné) užití zbraně.

Základním principem nutné obrany je odvrácení útoku na zájmy, chráněné trestním zákoníkem, při kterém se pracovníci ostrahy dopouští proti (osobě, dopouštějící se trestného činu) činu, který je za normálních okolností činem trestným. Podstatnou podmínkou je skutečnost, že obrana musí být přiměřená. Již v praxi běžného občana je problematika přiměřenosti sebeobrany velmi složitá, u zaměstnanců SBA je posuzována ještě přísněji. Pracovníci jsou osobami, které jsou pro zásahy proti pachatelům trestného činu školeni, jsou fyzicky zdatní a na incidenty připravení, očekává se proto od nich, že dokáží použít správnou míru nutné obrany.

Při zabraňování páčání trestného činu či omezení svobody pachatele musí proto zaměstnanci M2C dbát na excesy, kterými by se dopustili trestného činu v důsledku nepřiměřené sebeobrany.

Příklad z praxe:

Pracovník ostrahy si všimne, že v prostoru prodejny s potravinami se pohybuje opilý člověk, který se snaží otevírat lahve s alkoholem, když se mu to nedaří, hází je na zem, a lahve se v důsledku tohoto jednání rozbijí. Pracovník ostrahy tuto osobu nejprve vyzve, aby se svým jednáním přestala. Když osoba neuposlechne, pracovník ostrahy jí upozorní, že ji bude muset vyvést. Osoba začne být agresivní, vrhne se s lahví v ruce na strážníka. Ten musí zakročít, chytnout osobu za ruce a zajistit ji tak, aby byla eliminována nebezpečí zranění samotného strážníka a případných kolemjdoucích zákazníků, a zároveň aby bylo zabráněno páčání další škody na majetku prodejny.

V uvedeném případě se jednalo o nutnou sebeobranu. Kdyby zaměstnanec SBA nezakročil, mohla by ho opilá osoba zranit, navíc ještě páchat na majetku prodejny stále větší škodu. Příklad je na tomto místě uveden z toho důvodu, že při nutné obraně nebo při odvrácení útoku může být chybováno – je použita síla a prostředky neadekvátní útoku - nutná sebeobrana potom může být kvalifikována jako nepřiměřená.

Mezi obranné zákroky, které zaměstnanci M2C uplatňují výhradně při plnění znaků nutné obrany nebo krajní nouze, patří:

- hmaty, chvaty, úder sebeobrany,
- slzotvorné prostředky,
- distanční tyče (tomfy), obušky,
- pouta: ta jsou používána výjimečně, pokud hrozí nebo trvá nebezpečná napadení,
- vlastní zbraně, pokud jsou držiteli zbrojního průkazu.

Obdobně jako nutná sebeobrana jsou posuzovány zákroky v tzv. krajní nouzi. Jednání zaměstnanců SBA, které by bylo v jiném případě kvalifikováno jako trestný čin, trestným činem není, pokud je jeho prostřednictvím odvráceno nebezpečí, které trvá a ohrožuje život nebo majetek.

Příklad z praxe

Strážník na obvyklé pochůzce spatřil muže, který se opilý pokouší přelézt zábradlí v posledním patře obchodního centra. Kdyby zábradlí přešel, znamenalo by to, že by se pravděpodobně volným pádem zabil. Strážník se proto rozběhl a vši silou muže ze zábradlí strhl zpět do vnitřního prostoru obchodního centra. Při zákroku shodil sloupek, který podpíral stánek s občerstvením patřící k jedné z obchodních jednotek, přičemž se rozbila všechna keramika i sklo, které se ve stánku nacházely. Zároveň došlo k tomu, že opilý muž si při zákroku narazil hlavu a rozbil lahev s alkoholem, kterou držel v ruce.

Strážník se v této situaci zachoval správně, muži, který opilý přelézal zábradlí, hrozilo bezprostřední nebezpečí ztráty života. Z uvedeného příkladu vyplývá, že při jednání v krajní nouzi na rozdíl od nutné sebeobrany strážníci SBA mohou způsobit škodu útočníkovi, nebo na majetku někoho jiného.

Krajní nouze by nenastala, pokud by bylo možné nebezpečí odvrátit jiným jednáním. Například kdyby bylo vyhodnoceno, že muž není v takovém nebezpečí, že by mohl okamžitě bez zákroku strážníka ze zábradlí spadnout.

Oblast užívání donucovacích prostředků je pro zaměstnance SBA obecně velmi problematická. Jedná se o poměrně citlivé téma. Úkolem strážníků je chránit zdraví, život a majetek, při realizaci této činnosti ale musí postupovat obezřetně, aby nebyla ochrana nebo obrana následně posouzena jako nepřiměřená. V současném českém právním řádu je vymezení toho, jak mohou strážníci SBA jednat (jako běžný občan), nedostatečné. Tato problematika by měla být zakotvena v samostatné právní normě (zákon o soukromých bezpečnostních službách).

Navrhovaná opatření

Zákon o soukromých bezpečnostních službách (dále jen ZoSBS) by měl upravovat v kontextu s užíváním donucovacích prostředků dvě oblasti úpravy:

1. Taxativně vymezené druhy donucovacích prostředků a jejich popis.
2. Metodika použití donucovacích prostředků.

První opatření by mělo vést k jednotnému postupu v případě, že by nastala situace, ve které by bylo třeba soudně řešit nějakou spornou situaci. Jako příklad z praxe lze uvést použití pout. Ta zaměstnanci M2C používají jako donucovacího prostředku v případě, že je zadržena osoba dále agresivní. V podstatě se ale z jejich strany jedná o protiprávní jednání, neboť se v podstatě dopouští činu omezování osobní svobody. Jak je vidět, situace je v tomto případě poněkud nejednomyslná – na jednu stranu má ostražka za úkol chránit majetek a zdraví ostatních od agresivity útočníka, na druhé straně jí nejsou připsány pravomoci, prostřednictvím kterých by tak konala.

Bez vymezení druhů donucovacích prostředků, které mohou zaměstnanci SBA používat, bude v praxi i nadále docházet k tomu, že soudy budou v případě stížnosti přezkoumávat případ od případu, zda byl určitý zákrok nutný, zda nemohl jednat strážník jinak, zda se jednalo skutečně o nutnou sebeobranu atd.

V souvislosti se standardizací spolupráce SBS a Policie ČR je obzvláště důležité druhé navrhované opatření – zpracování metodiky použití donucova-

cích prostředků. Zavedení tohoto opatření do praxe by znamenalo posílení pravomocí zaměstnanců SBS. Metodika by měla totiž obsahovat případy, kdy a jak mohou zaměstnanci SBA zasahovat. Výkon jejich činnosti by tímto zřejmě přesáhl rámce nutné sebeobrany a krajní nouze (rozšíření pravomocí), měl by ale zákonem nastavené meze.

4.3.2 Zajištění pachatele

Zadržení představuje termín, který prozatím do terminologie zaměstnanců SBA nepatří. Zaměstnanci SBA totiž nemají ze zákona právo při výkonu své činnosti třetí osoby zadržet, ale pouze zajistit.

Současné právní předpisy pracovníkům SBS neupravují problematiku zadržení osoby, která byla při páčání trestného činu přistižena. Pouze hovoří o tom, že omezit svobodu je možné na dobu nezbytně nutnou, na dobu, než při se na místo dostaví Policie ČR. Jedná se o nezbytnost, bez toho, aby měl pracovník SBS možnost pachatele trestného činu zadržet, by nemohl zabránit jeho útěku, shromáždění důkazů o spáchání trestné činnosti apod.

V praxi je ale výkon zajištění problematický hned ve dvou směrech. V první řadě se jedná o situaci, ve které strážník SBA zadrží podezřelého neprávem. Jde se sice o politováníhodný omyl, ale při výkonu ochrany života, zdraví a majetku osob, se taková situace stát logicky může.

Příklad z praxe

Strážník na pravidelné obchůzce zadržel v obchodě pachatele podezřelého z krádeže drahého zboží. Po příjezdu policie bylo zjištěno, že trestný čin spáchán nebyl. Zaměstnanec SBA se neprávem zadržené osobě omluvil, ta později žádala náhradu škody v důsledku absence v zaměstnání.

Neprávem zajištěná osoba může žádat náhradu škody i z jiných důvodů, například z důvodu zmeškání dopravního spoje (propadlá jízdenka), z důvodu nerealizovaného obchodu apod. Občanský zákoník totiž říká, že „člověk, jehož

*osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek*⁶⁹.

Pokud by problematika zajištění nebyla dále v samostatné normě upravena a situace by zůstala nezměněná, mohlo by se do budoucna (obzvláště s přihlédnutím k novému občanskému zákoníku, který od počátku roku 2014 upravuje problematiku újmy ve více než dvojnásobném počtu ustanovení na rozdíl od občanského zákoníku původního) stávat, že strážníci v obavě z neoprávněného zajištění budou příliš opatrní, což by v důsledku znamenalo snížení efektivity výkonu jejich činnosti.

Žádost o náhradu škody v případě mylného zajištění osoby není jediným úskalím problematiky zajišťování ze strany zaměstnanců SBA. Když pracovník ostrahy zajistí pachatele (případně podezřelého), může ho podle zákona zajistit pouze na místě. Toto opatření má v praxi oporu v občanském zákoníku, který hovoří o tom, že důstojnost člověka ve vztahu k jeho osobnosti požívá zvláštní ochrany.⁷⁰ To znamená, že zajištěná osoba nesmí být do příjezdu policie z místa činu odvedena jinam. To ale v praxi není často možné. Jako příklad lze uvést situaci, ve které zapáchající bezdomovec močí na regál s nějakým zbožím. Vedoucí prodejny si jistě nepřeje, aby taková osoba v prostorách, kde se vyskytují zákazníci, setrávala do příjezdu policie.

Pracovníci ostrahy společnosti M2C obvykle řeší situaci tím, že zadrženého pachatele na dobu, než přijede Policie ČR, odvedou do kanceláře ostrahy. Jedná se ale o nezákonné jednání (mj. též omezování osobní svobody garantované Ústavou), což dokazuje příklad z praxe, který se přihodil.

⁶⁹ Občanský zákoník: a prováděcí a související zvláštní právní předpisy: 2014: úplná znění. Olomouc: Anag, 2014, ustanovení § 82 odst. 1.

⁷⁰ Česká republika. Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012. Částka 33/2012, s. 1026 – 1368. Ustanovení § 81 odst. 2.

Zloděj, kterého ochranka zadržela při krádeži v obchodě, si sám zavolal Policii ČR, aby jí sdělil, že kradl, že se ale jedná o přešůpek, že je nezákonně zadržován ochrankou, která na něm při zákroku klečela, že při zákroku utrpěla jeho čest a že se domáhá nápravy.

Na jednu stranu tedy ostraha nesmí pachatele nikam odvést, na druhou stranu, zajišťuje-li ho na veřejnosti do příjezdu policie, dopouští se na něm protiprávního jednání. Lze tedy shrnout, že jinak, než začleněním konkrétních ustanovení do ZoSBS problematiku zajištění řešit nelze.

Navrhovaná opatření

Stejně jako v případě problematiky užití donucovacích prostředků by měl ZoSBS v případě úpravy problematiky práva na zajištění obsahovat dvojí opatření, a sice:

1. Zavedení institutu zadržení pachatele nebo podezřelého.
2. Definování místa, kam je zadržený po zákroku zadržení předveden (např. ekvivalent policejní cely, jak o něm hovoří zákon o Policii ČR).

První opatření by přiznalo zaměstnancům SBA větší pravomoc a eliminovalo by tak problematiku snižování efektivitě výkonu činnosti SBA obecně. Druhé opatření je nezbytné z toho důvodu, aby nedocházelo k protiprávnímu jednání, aby bylo jasné, jak mají pracovníci ostrahy v situaci, ve které je pachatel zadržen, jednat.

Se zavedením institutu místa zadržení souvisí mnoho dalších opatření, které by měl ZoSBS obsahovat, jako je například maximální doba zadržení, problematika poskytnutí zdravotní péče, přístup k jídlu a k vodě, odebrání osobních věcí, atd.

4.3.3 Právo na ztotožnění

Práveu na ztotožnění dosud disponují pouze příslušníci policejních sborů. Souvisí s přístupem do databáze a zjišťováním totožnosti pachatele. Toto

právo by měli mít také zaměstnanci SBA. Důvody lze opět nalézt v příkladu z praxe.

Zaměstnanec M2C zajistil muže, u kterého začal při východu z obchodu vydávat turniket výstražné znamení. Bylo zjištěno, že muž se pokusil ukrást elektroniku v hodnotě 1 200 korun. Vedoucí obchodu netrval na tom, aby byli přivoláni policisté, muž elektroniku vrátil a byl propuštěn.

Kdyby měli zaměstnanci SBA právo na ztotožnění, mohli by například zjistit, že zadržená osoba je pachatelem, který pokračuje v trestné činnosti, tedy že páchá pokračující trestný čin, a je třeba přivolat Policii ČR. Zjištěno by mohlo být například také, že se jedná o nezletilou osobu apod.

Navrhovaná opatření

Zaměstnanci SBA by měli mít ze zákona právo požadovat doklady a mít přístup do databáze občanů. Tato skutečnost by se měla objevit v ZoSBA jako zavedení institutu nahlížení zaměstnanců SBA do databáze.

4.3.4 Další navrhovaná zákonná opatření

ZoSBS by měl samozřejmě obsahovat mnoho opatření, kterými se zákonodárci zabývají, jako příklad lze uvést problematiku odborné způsobilosti a kvalifikace (zkoušky nezbytné k zajištění odborné způsobilosti u osob zajišťujících služby ostrahy majetku, osob a jejich zdraví). V diskusi o zvyšování pravomocí strážníků SBA a zefektivňování jejich spolupráce s Policií ČR je třeba zavést prostřednictvím právní normy ještě jeden institut, a sice institut zaměstnance SBA jakožto veřejného činitele, tedy jakožto pracovníka odpovědného určenému státnímu orgánu.

Výkon ostrahy je v bezpečnostních aspektech velmi podobný výkonu policisty, strážníka. Ty při výkonu jejich povolání chrání institut ochrany veřejného činitele, to v praxi znamená, že pokud jsou napadeni (možným důvodem by u zaměstnanců SBA byla pravděpodobně pomsta za újmu na cti při zákroku apod.), mají dovolání – ten, kdo je napadl, může být zpětně penalizován. Obdobné opatření by mělo existovat i v případě zaměstnanců SBA.

Zmínit je třeba také problematiku etických aspektů činnosti zaměstnanců SBA. Jednotlivé společnosti sice disponují interními směnicemi, etický kodex by však měl být součástí ZoSBS. S ohledem na charakter diskutované profese je zřejmé, že v praxi nelze vystačit s dodržováním obecně uznávaných morálních požadavků. Mají-li být zaměstnanci SBA vybaveni vyššími pravomocemi, paralelně s tím by měla existovat zákonná pravidla, podle kterých by se měli řídit. Občané by tak v případě jejich porušení měli odvolání.

ZÁVĚR

V současné době existuje v České republice přes sedm tisíc subjektů poskytujících SBS. Svým charakterem spadají do systému bezpečnostní prevence, realizují se nad rámec služeb, které poskytují zákonné bezpečnostní sbory. V bezpečnostním systému České republiky tak představují důležitý doplňující prvek.

Zaměstnanci SBA vykonávají práci, na kterou jsou v celospolečenském kontextu kladena stále přísnější měřítka – ochrana života, zdraví a majetku osob je totiž činností veřejnou. Jedná se o práci náročnou, neboť ochrana života, zdraví i majetku mnohdy vyžaduje fyzický zákrok a psychické vypětí. Zároveň ale zaměstnanci SBA nedisponují žádnými zvláštními právy jako příslušníci policejních sborů, dostanou-li se při výkonu své činnosti do kritické situace, mohou jednat pouze jako kdyby byli běžní občané. V České republice totiž dosud neexistuje žádná samostatná právní norma, která by problematiku působení SBS na komerčním trhu upravovala.

Tato skutečnost značně ztěžuje činnost SBS hned v několika aspektech – při ochraně osobnosti zaměstnanců SBA (neexistuje institut zaměstnance SBA jako veřejného činitele, tudíž neexistuje žádná ochrana), při výkonu samotné činnosti a při součinnosti s příslušníky policejních sborů.

Domnívám se, že výkon činnosti zaměstnanců SBA vyžaduje, aby byl patřičnou legislativou zabezpečen jejich život a zdraví. Dále si myslím, že činnost zaměstnanců SBA v praxi ztěžuje skutečnost, že nedisponují žádnými speciálními pravomocemi. Tato situace zůstává dlouhodobě neměnná, zřejmě proto, že v naší společnosti stále přetrvávají obavy z možného zneužití kapacity sil a prostředků, kterými by dle mého názoru měli zaměstnanci SBA disponovat. Domnívám se, že objektivní náročnost povolání zaměstnanců SBA vyžaduje, aby ho vykonávali lidé kvalifikovaní, lidé s dobrou morálkou, lidé, kteří dodržují určité etické hranice. Nevidím proto důvod, proč by nemohli být vybaveni většími pravomocemi.

Konkrétně by se mělo jednat o posílení pravomocí v oblasti užití donucovacích prostředků, dále by měla být zaměstnancům SBA přiznána možnost zajištění pachatele a právo na ztotožnění. Tyto navrhované změny by měly mít samozřejmě oporu v zákoně o soukromých bezpečnostních službách, neboť zároveň s ustavením zmíněných institutů je nezbytně nutné vypracovat také metodiku jejich užití.

Pokud by zaměstnanci SBA disponovali navrhovanými pravomocemi, nejenže by v některých situacích neporušovali zákon (např. v případě zajištění pachatele a jeho držení na místě spáchání trestného činu či přestupku, což může být kvalifikováno jako újma na cti) byla by zároveň také efektivnější jejich součinnost s policejními sbory, například při předání pachatele, při jeho zadržení apod.

Cílem práce bylo formulovat konkrétní mechanismy, na základě kterých by mohla být spolupráce SBS a policie standardizována. Cíl práce byl splněn, kromě formulace konkrétních mechanismů (posílení kompetencí v oblasti užití donucovacích prostředků, zajištění pachatele a ztotožnění), byla problematika zasazena do širšího kontextu, v rámci kterého je navrhováno legislativně zavést institut zaměstnance SBA jako veřejného činitele a zavést obecně platná zákonná pravidla (etický kodex), který by zaručoval odvolání občanů pro případ, že by byla jejich práva porušena. Posledně jmenované opatření by mělo eliminovat obavy z možného zneužití pravomoci zaměstnanců SBA.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

- [1] BÁRTA, Matěj a kol. *Soukromé bezpečnostní služby: obecné pojetí*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2011. 97 s. ISBN 978-80-7251-366-6.
- [2] BAŠTA, Jiří. *Lidové milice: 1948-1969: nelegální armáda Komunistické strany Československa*. 1. vyd. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2013. 406 s. ISBN 978-80-87211-87-8.
- [3] BUBNÍK, Zdeněk. *Detektiv vzpomíná*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1969. 178 s. ISBN není uvedeno.
- [4] BUREŠ, Oldřich a kol. *Privatizace bezpečnosti: české a zahraniční zkušenosti*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 318 s. ISBN 978-80-247-4601-2.
- [5] DAVID, Roman. *Ústava České republiky; Listina základních práv a svobod*. 3. přepracované vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2001. 259 s. ISBN 80-7182-109-8.
- [6] HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. aktualizované vyd. Praha: Portál, 2008. 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.
- [7] KAMENÍK, Jiří, BRABEC, František a kol. *Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 338 s. ISBN 978-80-7357-309-6.
- [8] KOŘAN, Michal. Jednopřípadová studie. In: DRULÁK A KOL., Petr. *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008, 29 - 61.
- [9] KROUPA, Miroslav., ŘÍHA, Milan. *Ochrana obyvatelstva*. 1. vyd. Praha: Ar-mex, 2006. 100 s. ISBN 80-86795-33-0.
- [10] KRULÍK, Oldřich. *Soukromé bezpečnostní služby ve státech Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2013. 194 s. ISBN 978-80-7251-396-3.
- [11] KRULÍK, Oldřich a Lukáš HARAZIN. Privatizace bezpečnosti v Evropě - nejen optikou soukromých bezpečnostních služeb. In: *Riešenie krízových situácií v špecifickom prostredí*. Žilina: Fakulta špeciálneho inžinierstva, 2012, 185 - 192.
- [12] MACEK, Pavel., NOVÁK, František. *Privátní bezpečnostní služby*. 1. vyd. Praha: Police history, 2005. 316 s. ISBN 80-86477-23-1.

- [13] MARTÍNEK, Bohumír., LINHART, Petr., BALEK, Václava kol. *Metodická příručka Ministerstva vnitra, generálního ředitelství a Hasičského záchranného sboru ČR: Ochrana člověka za mimořádných událostí*. 1. vyd. Praha: MV - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. 119 s. ISBN 80-86640-08-6.
- [14] Občanský zákoník: a prováděcí a související zvláštní právní předpisy: 2014: úplná znění. 3. vyd. Olomouc: Anag, 2014. 911 s. ISBN 978-80-7263-855-0.
- [15] VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2009. 442 s. ISBN 978-80-7400-142-0.

Právní normy

- [16] Česká republika. Nařízení vlády č. 469/2000 sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2005. Částka 133, s. 7239 – 7276.
- [17] Česká republika. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním v aktuálním znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Částka 66, s. 513 – 576.

Elektronické zdroje

- [18] MARX, Gary, T. Policing, Security and Democracy: Theory and Practice. *Police and Democracy* [online]. 2001, č. 2 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <<http://web.mit.edu/gtmarx/www/dempol.html>>
- [19] Ministerstvo vnitra České republiky: Návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti. *Www.mvcr.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-06-17]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti.aspx>>
- [20] CEVRO: Soukromé bezpečnostní služby a české právo. *Www.cevro.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://www.cevro.cz/web_files/soubory/234505/234506_D_cs_sbs_pravni_uprava_analyza_ci.pdf

Akademické práce

- [21] FOUKALOVÁ, Kristýna. *Soukromá (Ne)Bezpečnost: Soukromé bezpečnostní služby jako možné riziko pro demokratický právní stát a lidská práva*. Brno, 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Katedra ústavního práva a politologie.

Interní dokumentace

[22] Centrální pracovní řád společnosti Mark2 Corporation Czech, a. s. ze dne 1. 1. 2013.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

EZS	Elektronický zabezpečovací systém
OC Hostivař	Obchodní centrum Park Hostivař v Praze
PCO	Pult centralizované ochrany
SBA	Soukromé bezpečnostní agentury
SBS	Soukromé bezpečnostní služby
ZoSBS	Zákon o soukromých bezpečnostních službách

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Vývoj počtu subjektů SBS působících na českém trhu (1997 – 2012)	17
Graf 2 Vývoj podílu právnických a fyzických osob na celkovém objemu subjektů podnikajících na trhu SBS	18